

Raadsvoorstel

Registratiekenmerk:	283196
Datum raadsvergadering:	15 juni 2017
Portefeuillehouder:	M. Horselenberg
Onderwerp:	Instelling gezamenlijke gemeentelijke ombudsman

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. samen met de raden van de gemeente Bunschoten, Nijkerk en Putten een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman in te stellen voor de behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:17 sub b. Awb jo artikel 81y Gemeentewet;
2. de Verordening Rechtspositie gezamenlijke ombudsman 2018 vast te stellen;
3. de aansluiting bij de Nationale Ombudsman op te zeggen door inzending van het instellingsbesluit.

Aanleiding

Op 27 oktober 2016 heeft uw raad ingestemd met de Regeling zonder meer Samenwerking Bedrijfsvoering BNLP (verseon nr. 271731). Met deze regeling is de samenwerking op de taakvelden financiën, ICT, juridische zaken en P&O tussen de vier gemeenten Bunschoten, Nijkerk, Putten en Leusden per 1 januari 2017 geformaliseerd. Per taakveld is een business case opgesteld en deze worden nu uitgewerkt. In de business case juridische zaken is de instelling van een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman opgenomen. Dit voorstel gaat nader in op de uitwerking daarvan.

Doel/Effect

Met het instellen van een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman brengen wij de externe klachtenbehandeling dichterbij burgers, bedrijven en instellingen. Bijkomend effect van de gezamenlijke instelling is dat de organisaties van elkaar kunnen leren. Naar verwachting leidt de instelling tot een besparing van om en nabij € 4500,00.

Argumenten

1a. Wanneer de interne klachtenafdoening niet leidt tot een bevredigend resultaat dan moet op grond van de wet de klacht kunnen worden voorgelegd aan een externe klachteninstantie.

De wet schrijft voor op welke wijze gemeenten klachten moeten behandelen (titel 9.2 Algemene wet bestuursrecht (Awb) en hoofdstuk IVc Gemeentewet).

De Awb geeft mensen het recht te klagen bij bestuursorganen. Klachten moeten eerst worden behandeld door het bestuursorgaan zelf (interne klachtprocedure). Pas wanneer mensen het niet eens zijn met de uitkomst van de interne klachtenafhandeling kunnen ze zich wenden tot een externe klachteninstantie. De gekozen externe klachteninstantie geeft een (onafhankelijk) oordeel over de klacht. Hiertoe onderzoekt de klachteninstantie de klacht, waarbij de betrokkenen kunnen worden gehoord.

De wet geeft gemeenten drie mogelijkheden voor de externe klachtbehandeling:

1. een gemeentelijke ombudsman
2. een gemeentelijke ombudscommissie
3. aansluiten bij de Nationale ombudsman.

Meerdere gemeenten kunnen besluiten gezamenlijk één gemeentelijke ombudsman in te stellen (artikel 81y Gemeentewet). Aan de andere gemeenteraden wordt ook voorgesteld een gezamenlijk ombudsman in te stellen.

1b. Een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman biedt verschillende voordelen.

1b.1. Leereffect is groter

Doordat de ondersteunende ambtenaren samenwerken en doordat één verslag aan vier gemeenten wordt gezonden is het makkelijker van elkaars fouten (en goede handelwijzen) te leren. Zo kan de ene gemeente al een oplossing hebben gevonden, die ook door een andere gemeente kan worden gebruikt. Ook kan de ene gemeente realiseren dat zij dezelfde "foute" handelwijze hanteren als een andere gemeenten en deze vooruitlopend op soortgelijke klachten aanpassen.

1b.2. Voordeel ten opzichte van aansluiten bij de Nationale ombudsman.

Door een gezamenlijke ombudsman in te stellen is de (fysieke) afstand voor betrokkenen kleiner. Wanneer door betrokkenen een mondelinge toelichting wordt gegeven, hoeven de betrokkenen niet helemaal naar Den Haag, maar kan het horen plaatsvinden in de eigen gemeente.

1b.3. Beperking overheadkosten.

Door voor vier gemeenten te werken zijn de overheadkosten van de gezamenlijke gemeentelijke ombudsman in totaal en per gemeente minder. Deze worden immers op basis van gelijke verrekening (25% van het totaal voor elke gemeente) omgeslagen. Naar verwachting heeft de gezamenlijk ombudsman bovendien geen eigen personeel nodig (artikel 81t Gemeentewet).

Dit voorstel gaat uit van een vaste vergoeding van € 1.500,-- voor de gezamenlijke gemeentelijke ombudsman en een zelfde vergoeding voor de plaatsvervangend ombudsman. Deze bedragen zijn een vergoeding voor het werk voor de vier gemeenten samen. Deze kosten worden overeenkomstig de afgesproken algemene verdeelsleutel tussen Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten verdeeld.

Daarnaast gaat dit voorstel uit van een vergoeding van:

- € 150,-- per daadwerkelijke inschakeling (totaal onderzoek + verslag);
- € 50,-- per vooronderzoek dat niet leidt tot een daadwerkelijke inschakeling.

Deze laatste bedragen komen ten laste van de gemeente waarover de ingediende klacht gaat. De samenwerking baseert zich bij de vaststelling van deze bedragen op ervaringscijfers in andere gemeenten, waaronder de gemeenten Bunschoten en Soest die beide al met een gemeentelijke ombudsman werken.

Voor aansluiting bij de Nationale Ombudsman is de gemeente Leusden op basis van het aantal inwoners een jaarlijkse vergoeding verschuldigd. In 2016 was dit een bedrag van € 5.639,05.

In 2016 heeft de Nationale ombudsman in Leusden één inhoudelijk rapport over een klacht uitgebracht en zijn negen inwoners, nadat zij de Nationale Ombudsman hebben benaderd, verwezen naar de interne procedure of een andere instantie of geïnformeerd.

Concreet verwachten wij een jaarlijkse besparing van € 5.640,00 - € 750,00 = € 4890,00 minus de vergoedingen voor daadwerkelijke behandeling van klachten die varieert.

Ook in de andere gemeenten wordt een besparing gerealiseerd.

2. Met de Verordening wordt de rechtspositie van de te benoemen gezamenlijk ombudsman en plaatsvervangend ombudsman vastgelegd.

In artikel 81v, samen gelezen met artikel 81y Gemeentewet, is bepaald dat de raad bij verordening de vergoeding voor de gezamenlijke ombudsman en zijn plaatsvervanger vaststelt. De verordening Rechtspositie gezamenlijke ombudsman 2018 voorziet hierin (bijlage 2 versie 283518)..

De onder 1b.3 beschreven vergoedingen worden met deze verordening vastgelegd. Aan de andere gemeenteraden wordt ook voorgesteld de verordening vast te stellen.

3. De instelling van een gemeentelijke ombudsman komt in de plaats van de aansluiting bij de Nationale Ombudsman.

In artikel 81p lid 2 Gemeentewet is bepaald dat, wanneer de raad besluit tot instelling van een gezamenlijke ombudsman, hij het instellingsbesluit vóór 1 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de instelling ingaat aan de Nationale Ombudsman. Een gezamenlijke ombudsman kan slechts per 1 januari van elk jaar worden ingesteld.

Tegenargument/ alternatieve scenario's

Wanneer uw raad niet instemt met de instelling van een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman, blijft de gemeente Leusden aangesloten bij de Nationale ombudsman.

Risico's

Geen

Plan van aanpak/ tijdsplanning

Nadat door de vier gemeenteraden een instellingsbesluit is genomen en de verordening Rechtspositie gezamenlijke ombudsman 2018 is vastgesteld, zullen de colleges de werving van een gezamenlijke ombudsman en zijn plaatsvervanger ter hand nemen. De werving zal in overleg met de andere gemeenten worden vormgegeven en worden afgestemd met de burgemeesters. De concept profielschets treft u in bijlage 1 (versie 283197) aan.

Het vier colleges zullen naar verwachting in het najaar een voordracht voor benoeming van een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman en zijn vervanger per 1 januari 2018 aan de gemeenteraden voorleggen. De ombudsman en zijn plaatsvervanger worden telkens voor de duur van 6 jaar benoemd (artikel 81q Gemeentewet).

Communicatie

De vier gemeenten zullen te zijner tijd over de instelling en de bereikbaarheid van de gezamenlijke gemeentelijke ombudsman via diverse kanalen publiceren.

Het college van de gemeente Leusden,

E.D. Luchtenburg
directeur-secretaris

M. Horselenberg
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden;

Besluit op basis van het voorstel van het college van 09 mei 2017, nummer: 283196

b e s l u i t :

1. samen met de raden van de gemeente Bunschoten, Nijkerk en Putten een gezamenlijke gemeentelijke ombudsman in te stellen voor de behandeling van verzoekschriften als bedoeld in artikel 9:17 sub b. Awb jo artikel 81y Gemeentewet;
2. de verordening Rechtspositie gezamenlijke ombudsman 2018 vast te stellen;
3. de aansluiting bij de Nationale Ombudsman op te zeggen door inzending van het instellingsbesluit.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Leusden in zijn openbare vergadering van 15 juni 2017.

I. Schutte – Van der Schans
griffier

M. Horselenberg
voorzitter